HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

מדרבנן רב אשי אמר שמואל הוא דאמר כר' נחמיה דתנן (א)ר' נחמיה אומר [א]כל דבר שאינו מקבל טומאה אינו מקבל כתמים בשלמא לרב אשי היינו דקאמר קרקע אלא לרב ירמיה מאי איריא קרקע אפילו גלימא נמי לא מיבעיא קאמר לא מיבעיא גלימא דלא מבדק שפיר ואיכא למימר מעלמא אתא אלא אפילו קרקע דמבדק שפיר דאיכא למימר מגופה אתיא טהור: על עקבה ועל ראש גודלה טמאה וכו': בשלמא עקבה עביד דנגע באותו מקום אלא ראש גודלה מאי טעמא וכי תימא זימנין דנגע בעקבה ומי מחזקינן טומאה ממקום למקום והתניא [ב]היתה לה מכה בצוארה (א) שתוכל לתלות תולה על כתפה שאינה יכולה לתלות אינה תולה ואין אומרים שמא בידה נטלתו והביאתו לשם אלא [ג]שאני ראש גודלה דבהדי דפסעה עביד דמתרמי ולא מחזקינן טומאה ממקום למקום והתניא נמצאת על קשרי אצבעותיה טמאה מפני שידים עסקניות הן מאי טעמא לאו משום דאמרינן בדקה בחד ידא ונגעה באידך ידא לא [ד]שאני ידה דכולה עבידא דנגעה: על שוקה ועל פרסותיה מבפנים וכו': מבפנים עד היכא אמרי דבי רבי ינאי עד מקום חבק איבעיא להו מקום חבק כלפנים או כלחוץ ת"ש דתני רב קטינא [ה]עד מקום חבק וחבק עצמו כלפנים רב חייא בריה דרב אויא מתני לה בהדיא אמרי דבי רבי ינאי עד מקום חבק וחבק עצמו כלפנים בעי רבי ירמיה כשיר מהו כשורה מהו טיפין טיפין מהו לרוחב ירכה מהו [ו]ת"ש על בשרה ספק טמא ספק טהור טמא על בשרה מאי לאו כי האי גוונא לא דלמא דעביד כרצועה ההיא איתתא דאשתכח לה דמא במשתיתא אתאי לקמיה דרבי ינאי אמר לה [ז]תיזיל ותיתי והתניא (ב)אין שונין בטהרות כי אמרינן אין שונין לקולא אבל לחומרא שונין: היתה פושטתו וכו': תניא אר"א בר' יוסי דבר זה הוריתי בעיר רומי לאיסור וכשבאתי אצל חכמים שבדרום אמרו לי יפה הוריתה ת"ר [ח]ארוכה שלבשה חלוקה של קצרה וקצרה שלבשה חלוקה של ארוכה אם מגיע כנגד בית התורפה של ארוכה שתיהן טמאות ואם לאו ארוכה טהורה וקצרה טמאה תניא אידך בדקה חלוקה (ב) והשאילתו לחבירתה היא טהורה וחבירתה תולה בה אמר רב ששת ולענין דינא תנן [ט]אבל לענין טומאה היא טהורה וחבירתה טמאה

מאי

מדרבנן. דלמא ארגשה ולאו אדעתה: **רב אשי אמר.** טעמא דשמואל דאמר לעיל [נז:] בדקה קרקע עולם כו' לאו משום הרגשה אלא כרבי נחמיה ס"ל דאמר לא הזכירו חכמים גזרת כתם אלא על דבר המקבל טומאה הלכך כל הנך תיובתא לאו קושיא נינהו דשמואל לא איירי בהרגשה כלל: **אלא רב ירמיה מדפתי.** דקבלה לתיובתא דלעיל ושני מודה שמואל כו' ומדקבלה לתיובתא מכלל דטעמא דשמואל משום הרגשה ואי משום הרגשה מאי איריא קרקע אפילו גלימא נמי דבדקה בטלית וישבה עליה ואחר כך מצאה דם טהורה שלא הרגישה: **בצוארה.** אם נמצא דם כנגד תורפה יכולה לתלות במכה של צוארה שפעמים שמטה את צוארה לפניה ונופל דם המכה על תחתית חלוקה: **על כתפה שאינה יכולה לתלות.** שאין דם בא מכתפה ונופל לפניה אין תולה: **ואין אומרים בידה נטלתו.** ממכה שבכתפה והביאתו לפניה: **עביד דמתרמי.** תחת אותו מקום ודם נוטף עליו: **על קשרי אצבעותיה.** היינו גב היד. והא גב היד אפילו בשעת בדיקה לא נגעה מ"ט טמאה: **לאו משום דאמרינן בדקה באידך ידא ונגעה.** יד שבדקה על גב חבירתה: **עד היכא.** קרוי פנים מעובי השוק ולא אמרינן לצדדין נינהו: **עד מקום חבק.** ספק. וכמדומה לי שהוא קפץ הירך והשוק שקורין יירי"ט וקאמר עד מקום שהוא מתחיל קרוי פנים וחבק היא מתיחת הגידין שחובקין הירך והשוק יחד סמוך לאותו קפץ כמו (שבת דף סד.) את הקילקי ואת החבק: **כשיר.** רצועה בעיגול כצמיד: **מהו.** מי מספקינן בדם הנדה או לאו: **כרצועה.** לאורך הירך דהיינו אורחיה כשנופל ושותת נעשה כרצועה: **במשתיתא.** עם המסכת דשמשון (שופטים טז) מתרגמינן עם משתיתא. שהיתה מסכת טווי לאריג ונמצא דם על השתי: **תיזיל ותיתי.** כדרך שעשתה עד עכשיו שהלכה ושבה אי מתרמי שהטווי המוסך שקורין אורדי"ר בא בין רגליה כנגד אותו מקום טמאה: **והתניא אין שונין בטהרות.** גבי מתעטף בטליתו וטהרות וטמאות בצדו בפ"ק (לעיל דף ה:) ספק נגע ספק לא נגע טהור ואם אי אפשר אא"כ נגע טמא רבן שמעון בן גמליאל אומר אע"פ דלא אפשר לא מטמינן ליה אלא אומרים לו שנה ואי לא נגע מטהרינן ליה אמרו לו אין שונין בטהרות דאף על גב דהשתא לא מיתרמי דלמא מעיקרא לא הוה הכי: **כי אמרינן אין שונין לקולא.** כגון בההיא דא"א לו אא"כ נגע וטמא ואנן ניקו ונימא ליה שנה להקל אבל הכא חומרא הוא דמסתמא טהורה דהא לא על בשרה ולא על חלוקה אשתכח והאי דאמר תיזיל ותיתי ואי מתרמי מטמינן לה חומרא היא: **דבר זה.** היתה פוסטתו ומתכסה בו בלילה כו': **חלוקה של קצרה.** ולא בדקתו קודם לבישה ואחר כך נמצא עליו דם: **אם מגיע.** כתם: **כנגד בית התורפה של ארוכה.** טמאה אף ארוכה וכ"ש קצרה: **ואם לאו טהורה הארוכה.** אבל קצרה טמאה שהרי כנגד בית התורפה שלה הוא מגיע: **היא טהורה.** הראשונה: **ולענין דינא.** דכבוס הכתם מן החלוק תנן דחבירתה תולה בה דאמרה אחרונה לא מהימנת לי דלאת בדקתיה:

שתיהן

כרבי נחמיה דאמר כל דבר שאינו מקבל טומאה כו'. טעמא דרבי נחמיה כיון דדבר שהכתם בו טהור גם על האשה לא גזרו טומאה והיא (ג) משתיתא דבסמוך נהי דלא מקבלה טומאה מ"מ מקבל טומאה בנגעים:

(ג) **מודה** שמואל שהיא טמאה מדרבנן. פי' הקונטרס דתלינן דלמא ארגשה ולאו אדעתה ואין נראה דאפילו מוחזק לה שלא הרגישה טמאה הואיל וראתה דם נדות ורב אשי נמי מודה א]דלשמואל היכא דלא הרגישה טהורה מן התורה וטמאה מדרבנן אלא אתי לפרושי דכי נמצא אקרקע דטהורה אפילו מדרבנן: **ומי** מחזקינן טומאה ממקום למקום. וקשה דמאי פריך דודאי להקל לא מחזקינן אבל להחמיר כי הכא מחמרינן דהכי אמר לקמן אין שונין בטהרות להקל אבל לחומרא שונין ויש לומר כיון דכתמים דרבנן אי איתא דתלינן להחמיר להקל נמי היה לנו לתלות בדבר הרגיל קצת אבל לענין ממקום למקום שאין רגילות כל כך אמרינן לקמן בסמוך דאפילו בכתמים שונין לחומרא ולא להקל תימה דליפרוך ממתניתין שלא כנגד התורפה טהורה ולא אמר בדקה בהאי ידא ונגעה בבשרה למעלה מן התורפה וי"ל דאם איתא דבדקה ומצאה טמאה היתה זכורה והויא רמיא אדעתה שהיא טמאה אבל כי נגעה בדם שעל כתפה לא רמיא אנפשה כיון דאין זה דם טמא ובסמוך גבי דם טמא דפריך ואימא דבדקה בהאי ידא ונגעה באידך פריך מכ"ש וממתניתין נמי הוה מצי למפרך (ד) ד ויש לחלק בין ממקום למקום דהכא להההוא דפ"ק (לעיל דף ד.) דהתם טומאה עצמה באה ממקום למקום והכא טומאה עצמה במקום אחד עומדת:

מקום חבק. פרש"י שהוא קפץ הירך והשוק וחבק הוא מקום מתיחת הגידים שחובקים הירך והשוק ובערוך פירש שנועלין אנפליאות שיש בה לולאות ומקום חבור הלולאות קרי חבק ועוד פירש פירוש אחר שכופף השוק על הירך מה שמתכסה הבשר ע"י כפיפת השוק על ירך שחובקין זה את זה קרי מקום חבק: **כשורה** מהו. אומר ר"י דהיינו טיפין טיפין דאי מחוברת השורה יחד היינו רצועה דבסמוך וטיפין טיפין היינו מעורבבין שאינו לא כשיר ולא כשורה והא דאמר לקמן טיפין טיפין אין מצטרפין היינו על הבגד והכא מיירי על בשרה דיש יותר לתלות בדם מאכולת על הבגד מעל בשרה:

ולענין דינא תנן. וא"ת מדינא נמי תתחייב השניה לכבסו כדאמר בהמדיר (כתובות עו:) כל שנולד ספק ברשותו עליו להביא ראיה וי"ל כיון דאינה לשניה אלא בתורת שאלה אינה ממש ברשותה ועוד יש לומר דהתם קאמר שאם ירצה להוציא יביא ראיה אבל הכא לא תתחייב האחרונה לכבסו ה:

מאי

עין משפט נר מצוה

ט א מיי' פ"ט מהל' איסורי ביאה הל"ז [סמג לאוין קיא] טוש"ע יו"ד סי' קצ סעי' י:

י ב מיי' פ"ט מהל' איסורי ביאה הל' כה סמג לאוין קיא טוש"ע יו"ד סי' קצ סעי' יא וסעיף יח:

יא ג ד ה מיי' שם הל"ח טוש"ע שם סעיף יא:

יב ו מיי' שם הל"ט טוש"ע שם סעי' ט:

יג ז טוש"ע שם סעי' לב:

יד ח מיי' שם הל' לא טוש"ע שם סעי' מח:

טו ט מיי' שם הל' ל וע"ש טוש"ע שם סעיף מ:

תוס' הרא"ש

פריך מינה תחילה: **על** כתיפה אינה תולה. וא"ת דילמא לקולא דוקא אבל לחומרא כמו על גודלה מחזקינן טומאה ממקום למקום. וי"ל כיון דכל עיקר כתמים הם מדרבנן ומקילינן בהו כדתנן בפירקין אי מחזקינן דם ממקום למקום לחומרא ה"ה לקולא. ותימה ליפרוך ממתניתין שלא כנגד בית התורפה טהורה ולא אמרינן שמא בדקה בחד ידא ונגעה בבשרה שלא כנגד בית התורפה. וי"ל דאם איתא דבדקה בידה ומצאה טמא היתה זכורה שאין דרך אשה לשכוח כשהיא בודקת ומוצאה עצמה טמאה. והא דפריך בסמוך גבי דם טמא דאימר בדקה בחד ידא ונגעה באידך ידא מכ"ש פריך דבעלמ' אית לן למימר הכי ועל מתניתין הוה מצי למיפרך: **עד** מקום חבק. פרש"י חבק מקום מתיחת הגידים שחובקים הירך והשוק וכנגד אותו חבק למטה עד פרסת רגלי' ולמעלה עד אותו מקום קרוי בפנים ומקום חבק דהיינו רוחב הגידים מיבעיא ליה אי כלפנים אי כלחוץ. ובערוך פי' כשמעלין את השוק באנפלאות שיש להם לולאות ומקום חיבוק הלולאות קרי ליה חבק. עוד פי' כשכופפת שוקה על יריכה מה שמכוסה מן הבשר על ידי כפיפת השוק על הירך הוי מקום חבק על שם שמחבקין זה את זה: **כשורה** היינו טיפין עשויין כשורה דאי בלא טיפין היינו כרצועה דקאמר בסמוך. וטיפין טיפין היינו עשויין בשינוי דאי לאו הכי למה יש להסתפק בטיפין ורבינו שמואל פירש כשורה היינו הרבה שורות. וטיפין טיפין מצינן לפרושי עשויין כשורה או כשיר והא דאמרינן בשילהי פירקין טיפין טיפין אין מצטרפין היינו כי נמצאו על הבגד שיש לספק כל טיפה בדם מאכולת: **לאו** לאיתויי כה"ג. תימה מנא ליה דאתא לאיתויי דילמא בכתם כי אורחיה מיירי. וי"ל מדקאמר האי לישנא ספק טהור ספק טמא ולא קאמר על בשרה ספק טמא משמע דאתא לאשמועינן שום חידוש בכתם משונה: **לענין** דינא תנן. הקשה הריב"י לענין דינא נמי נימא כאן נמצאו כאן היו כדאמרינן בשילהי המדיר גבי מומין וגבי טריפות. י"ל דהתם נשתנית האשה מרשות האב עצמה לרשות הבעל והפרה מרשות המוכר לרשות לוקח אבל הכא לא יצא החלוק מרשות בעלת החלוק דאינו ביד השניה בתורת מתנה ומכר אלא בתורת שאלה. ועי"ל דלא אמרינן כאן נמצאו וכאן היו אלא שאם השני בא להוציא מיד הראשון כי התם שהוא בא להוציא האשה מביתו ולפוטרה בלא כתובה ולהוציאה מחזקתה הילכך אומרת לו ברשותך נולדו

מסורת הש"ס

א) [לקמן נט:], ב) [לעיל ה:], ג) שייך לעיל, ד) ג' מהר"מ ויש לחלק בין כו' והוא ענין בפני עצמו, ה) [ועי' היטיב סוגיא בהמדיר דף עו: וע"ע תוס' חולין נא. ד"ה המוציא],

הגהות הב"ח

(א) גמ' מכה בצוארה מקום שתוכל: (ב) שם תניא אידך בדקה חלוקה. נ"ב ס"א עצמה וחלוקה: (ג) תום' ד"ה כר' נחמיה וכו' והיא משתיתא. נ"ב עי' באשר"י בפ' האשה: (ד) ד"ה ומי וכו' הוה מצי למפרך והא דאמר בפ"ק דלא מחזקינן טומאה ממקום למקום כו' יש לחלק בין:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] תוד"ה מודה וכו' ורב אשי נמי מודה. נ"ב עי' שו"ת רמ"א סי' לו בריש דבריו דלא משמע הכי ועי' סד"ט סי' קצ דף מה ע"א ד"ה וטרם אכלה בדיני כתמים ויעו"ש עוד סי' קפג ס"ק ג':

לעזי רש"י

יירי"ט [ירי"ט]. אחורי הברך.

אורדי"ר. להשתות (לערוך את חוטי השתי לקראת האריגה).

מוסף רש"י

אינו מקבל כתמים. כלומר לא גזרו על כתמים (לקמן נט:). אין שונין בטהרות. שמא עכשיו נגע וקודם לכן לא נגע, או חילוף (לעיל ה:).